

Historia. Klasa 4

Wymagania na poszczególne oceny

Lp.	Dział	Ocena	Wymagania
1.	Z historią na Ty	dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none">- przy pomocy nauczyciela uczeń posługuje się terminami: <i>współczesność, przeszłość, historia, legenda, baśń, ojczyzna, patriotyzm, symbole narodowe, tysiąclecie, wiek, mapa, plan</i>; rozróżnia przeszłość od współczesności; potrafi krótko, scharakteryzować, czym zajmują się historycy.- uczeń podaje przykłady pamiątek rodzinnych.- uczeń wskazuje na mapie państwo polskie i jego granic oraz umieszcza daty na osi czasu.- oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery.- dostrzega różnice między mapą a planem.- przy pomocy nauczyciela uczeń określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie.
		dostateczna	<ul style="list-style-type: none">- uczeń poprawnie posługuje się terminami: <i>archeologia, źródła historyczne, ród, drzewo genealogiczne, naród, chronologia, okres, p.n.e., n.e., legenda, symbol</i>.- rozróżnia pracę historyków i archeologów.- potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych.- wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki.- dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych.- przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny.- podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych.- przedstawia polskie symbole narodowe, najważniejsze święta państwowe oraz wskazuje na mapie stolicę państwa.- zamienia cyfry arabskie na rzymskie.- porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie.- oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach obu er.- objaśnia symbole legendy mapy i odczytuje z mapy podstawowe informacje.
		dobra	<ul style="list-style-type: none">- wskazuje różne przykłady materialnych źródeł pisanych i niepisanych.- poprawnie posługuje się terminami: <i>tradycja, region, era, epoka historyczna</i>.- podaje przykłady regionalnych tradycji.- wskazuje na mapie główne krainy historyczne Polski oraz największe miasta.- przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych.- podaje cezury czasowe epok historycznych.- określa początek i koniec wieku.- poprawnie umiejscawia wydarzenia z obu er na osi czasu.- wyjaśnia, czym jest kartografia.
		bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none">- omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów.- poprawnie posługuje się terminami „<i>mała ojczyzna</i>”, <i>Polonia</i>.- tworzy przewodnik po własnej miejscowości.- podaje przykłady dziedzictwa narodowego Polaków.- wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery;- oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er.- rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną.
		celująca	<ul style="list-style-type: none">- potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie.- omawia genezę polskich symboli narodowych.- wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu.- charakteryzuje główne epoki historyczne.- przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych.

2.	Od Piastów do Jagiellonów	dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>plemię, dynastia, cesarz, koronacja, wojowie, duchowieństwo, zakon, mnich, klasztor, uniwersytet, żak, rycerz, fosa, kopia, zamek, Jagiellonowie, astronomia.</i> - wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski i pierwszym królem Polski. - opisuje podstawowe zajęcia duchowieństwa zakonnego w średniowieczu. - wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”. - opisuje wygląd średniowiecznego rycerza i zamku. - charakteryzuje postać <i>Jadwigi i Władysława Jagiełły</i>. - wie, kim był Mikołaj Kopernik.
		dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminem <i>Piastowie, relikwie, gród, drużyna, giermek, pasowanie, paż, unia.</i> - wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska” i zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025, 1385, 1410 a także charakteryzuje misję św. Wojciecha. - podaje przykłady średniowiecznych zakonów i opisuje życie wewnątrz klasztoru. - wyjaśnia powiedzenie: <i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.</i> - wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać rycerzem. - wskazuje na mapie Królestwo Polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego. - wyjaśnia powiedzenie: <i>wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię.</i>
		dobra	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>Słowianie, poganin, biskupstwo, arcybiskupstwo, herb, dziedziniec, zbrojownia, baszta.</i> - zna wydarzenia związane z datą 966. - przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego. - wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego. - wyjaśnia cele założenia oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej. - wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego. - przedstawia okoliczności zawązania unii polsko-litewskiej. - wymienia postanowienia unii w Krewie. - przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim. - opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem. - przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika.
		bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka. - przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu. - zna wydarzenia związane z datami: 1002–1018. - wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego. - wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego. - poprawnie posługuje się terminami: <i>reguła zakonna, skryptorium, teoria heliocentryczna.</i> - podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie. - opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów. - charakteryzuje postać Ulricha von Jungingena. - przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika.
		celująca	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich. - charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego.

			<ul style="list-style-type: none"> - ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego. - podaje przykłady współczesnych zakonów chrześcijańskich. - porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego. - poprawnie posługuje się terminem <i>Andegawenowie</i>. - omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla Polski i Litwy. - przedstawia skutki bitwy pod Grunwaldem oraz postanowienie pokoju toruńskiego. - wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół.
3.	Wojny i upadek Rzeczypospolitej	dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta, potop szwedzki, obiady czwartkowe, Szkoła Rycerska, kadet, zaborcy, powstanie, hymn państwowy, zabór rosyjski, Syberia, tajne nauczanie, laureat</i>. - zna królów Polski: <i>Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta i Stefana Batorego</i>. - wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej. - wymienia państwa, które dokonały rozbiorów i przedstawia cel powstania kościuszkowskiego - zna imię i nazwisko autora hymnu państwowego oraz słowa hymnu Polski. - wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie. - wyjaśnia, dlaczego Maria Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji.
		dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>kanclerz, hetman, mecenas, konstytucja, kosynierzy, emigracja, branka, dyktator</i>. - charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego. - wskazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej. - zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660 (potop szwedzki), 1683 (odsiecz wiedeńska), 1772, 3 maja 1791 (konstytucja), 1794, 1795, 1797, 1863-1864. - wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest współcześnie obchodzony 14 października. - przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiorze. - charakteryzuje postaci gen. Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego oraz Romualda Traugutta i Marii Skłodowskiej-Curie. - wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla.
		dobra	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>złoty wiek, wojna podjazdowa, odsiecz wiedeńska, działalność konspiracyjna</i>. - opisuje wygląd i uzbrojenie husarii. - zna postaci: Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania. - wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. - wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane „wiekiem rozumu”. - przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja. - charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki. - opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego. - opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady. - wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną. - przedstawia dokonania M. Skłodowskiej-Curie.
		bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>husaria, wielki wezyr, wojna partyzancka, Nagroda Nobla, Uniwersytet Latający</i>. - przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry. - przedstawia przebieg odsieczy wiedeńskiej.

			<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja. - wie, kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym. - wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona. - opisuje charakter, przebieg i skutki powstania styczniowego. - wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla.
		celująca	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia skutki wojen Rzeczypospolitej w XVII w. - wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. - wyjaśnia, czym był Uniwersał Połaniecki. - wskazuje na mapie rozbiory Polski. - wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej. - charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte. - wie, o jakich wydarzeniach mówią słowa Mazurka Dąbrowskiego. - wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło. - opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej.
4	Ku współczesnej Polsce	dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>I wojna światowa, II Rzeczpospolita, Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie, okupacja, „żołnierze niezłomni”, papież, demokracja, strajk, solidarność, związek zawodowy</i>. - wskazuje na mapie obszar II RP. - wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym. - zna wydarzenia związane z datami: 15 VIII 1920 r. i 1 IX 1939 r. - odpowiada, jaki był wynik Bitwy Warszawskiej. - wskazuje na mapie Polski Gdynię. - opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją. - opisuje politykę komunistów wobec ludności polskiej. - wie, kim był Karol Wojtyła. - podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła. - wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent.
		dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>Naczelnik Państwa, front, komunizm, bolszewicy, Armia Krajowa, Szare Szeregi, „żołnierze niezłomni”, papież, teologia, pielgrzymka</i>. - zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918, 11 listopada 1918 r. - wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego. - zna wydarzenia związane z datą 1 sierpnia 1944 r. - charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego. - rozwija skrót PRL. - wymienia nazwy kontynentów, które odwiedził Jan Paweł II. - wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych. - opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność”.
		dobra	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej. - wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego. - omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej. - wie, dlaczego wybuchło powstanie warszawskie. - opisuje akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem. - wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej. - opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich.

		<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu. - charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla chrześcijan. - zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989. - zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę i Annę Walentynowicz.
	bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>orleża lwowskie, Związek Sowiecki, powstanie warszawskie, stan wojenny, Okrągły Stół</i>. - wymienia obszary, o które Polacy toczyli walki w latach 1918-1921. - wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką. - charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego. - charakteryzuje postaci <i>Witolda Pileckiego</i> i <i>Danuty Siedzikówny</i>. - wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: <i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i> - wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego. - wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego. - wyjaśnia skutki rozmów Okrągłego Stołu.
	celująca	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje przebieg walk o granice II Rzeczypospolitej. - poprawnie posługuje się terminami: <i>„cud nad Wisłą”, minister, eksport, import, konklawe, kardynał, pontyfikat</i>. - charakteryzuje mit <i>„cudu nad Wisłą”</i>. - przedstawia przebieg powstania warszawskiego. - wie, kiedy obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. - wie, dlaczego Stefan Wyszyński nazywany jest Prymasem Tysiąclecia. - charakteryzuje krótką biografię Jana Pawła II. - wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską.